

KURJER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 19-го Сентября.—1847—Wilno. PIĄTEK, 19-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Сентября.

Высочайшею Грамотою, 16-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованы алмазные знаки ордена Святаго Александра Невскаго Чрезвычайному Посланнику и Полномочному Министру при Дворѣ Ея Величества Королевы Великобританской, Тайному Совѣтнику Барону *Брунову*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Ведомству, 24 Июля, утверждены въ должностяхъ по выборамъ, Уездные Предводители Дворянства Вольнской Губерніи: Староконстантиновскій, *Прушницкій*, Дубенскій, *Стройновскій* и *Луцкій*, *Маевскій*.

На дняхъ умерли отъ холеры, въ Тифлисѣ: Полковникъ *Вильде* и Инспекторъ Врачебной Управы *Ганфа*. Въ Кульбахъ — Управляющій Кульпинскими соляными промыслами *О. И. Лада-Заблочки*, обладавшій замѣчательнымъ поэтическимъ талантомъ. (Кавказъ).

Еще въ прошломъ 1846 году, при первомъ извѣстии о распространеніи холеры въ Персію, Правительство обратило все свое вниманіе на угрожающую нашимъ южнымъ губерниямъ опасность, и немедленно озаботилось соображеніями о принятіи охранительныхъ мѣръ и о заготовленіи вспомогательныхъ средствъ, на случай если бы болѣзнь двинулась ближе и проникла въ предѣлы Имперіи. По порученію Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Медицинскій Совѣтъ тщательно обдумалъ и изложилъ въ подробномъ наставленіи діететическія и гигиеническія правила, коими надлежитъ руководствоваться въ случаѣ появленія болѣзни, для возможнаго обузданія ея злокачественнаго характера. Въ то же время отправлены въ Персію два опытные врача, для ближайшаго изученія свойствъ этой холерной эпидеміи; но, по прибытіи ихъ въ Тифлисъ, холеры въ Персію уже не было, и сказанные медики наблюдали болѣзнь въ Закавказскихъ Областяхъ нашихъ.

Опасенія Правительства въ особенности потерпѣлись на Губернію Астраханскую и на самый городъ Астрахань, какъ находящіяся въ постоянныхъ посредственныхъ торговыхъ сношеніяхъ съ Персіею путемъ моря. Въ слѣдствіе того предоставлено было Астраханскому Военному Губернатору сдѣлать распоряженіе, чтобы въ случаѣ прибытія къ тамошнему карантину судовъ съ одержимыми холерою больными,

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Września.

Przez Najwyższy Dyplomata, 16-go Sierpnia, Najmilsześciwiej udzielone zostały brylantowe znaki Orderu Sw. Alexandra Newskiego, Nadzwyczajnemu Posłowi i Pełnomocnemu Ministrowi przy dworze N. Królowej Angielskiej, Tajnemu Radzcy Baronowi *Brunow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 24-go Lipca, zostają zatwierdzeni na urzędachъ wyborowych, Marszałkowie Powiatów gubernii Wołyńskiej: Starokonstantynowskiego, *Pruszycki*, *Dubińskiego*, *Stojnowski*, i *Łuckiego*, *Mojewski*.

W tych dniachъ umarli z cholery, w Tyflisie: Półkownik *Wilde* i Inspektor Zarządu Medycznego *Hanf*. W Kulbach — Zarządzający Kulpińskimi solnemi warzelniami, *Łada-Zablocki*, znany ze swego talentu poetycznego. (Kaukaz).

Jeszcze w roku zeszłym, przy piérwszej wiadomości o szerzeniu się cholery w Persji, Rząd zwrócił baczną uwagę na zagrażające naszymъ guberniomъ południowymъ niebezpieczeństwo, i niezwłocznie zajął się obmyśleniemъ i przygotowaniemъ środkówъ zaradczych, na wypadekъ gdyby choroba ta przeszła w granice naszego Cesarstwa. W skutekъ затѣмъ rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Rada Lekarska Państwa wydała obszernie pod względemъ dyetetycznymъ i higienicznymъ prawidła, jakimi kierować się mają wszędzie, gdzie okaże się zaraza, a jednocześnie Władze Administracyjne uczyniły ze swęj strony stosowne rozporządzenia do Władz miejscowych, celemъ spólnego zapobiegania szerzeniu się epidemii. — Dla bliźszego zaś zbadania symptomatówъ grasującej już w Persji choroby, wystani zostali dwaj biegli w swęjsztuce lekarze, którzy przybyli do Tyflisu w tymъ właśnie czasie, kiedy cholera pokazała się już w prowincjachъ naszychъ Zakaukaskich, graniczącychъ z Persją.

Obawa Rządu pod względemъ cholery, ściągала się wówczas najwięcej do gubernii Astrachańskiej, a bardziej jeszcze do samego miasta Astrachanu, jako mającego ustawiczne z Persją stosunki handlowe przez morze Kaspijskie. W skutku czego Wojenny Gubernatorъ Astrachański otrzymałъ instrukcje, dotyczące zachowania jakъ największej ostrożności w postępowaniu pod względemъ rewizyi stanu zdrowia osad okrętowych, przybywającychъ z to-

сии последние доставлялись немедленно для пользования въ карантинъ. Въ случаѣ же появленія болѣзни въ Астраханской Губерніи, предписывалось объявить о томъ жителямъ, и снабдить ихъ наставленіемъ, сообразно составленной Медицинскимъ Совѣтомъ инструкціи. Между тѣмъ холера проникла первоначально въ губерніи Закавказскія. Тогда, въ разсужденіи Астраханской Губерніи, угрожаемой приближеніемъ болѣзни уже не съ моря только, но и сухопутно изъ Закавказья, мѣры бдительности и попечительныя распоряженія были усилены; о принятіи же надлежащихъ мѣръ осторожности по карантинной линіи, какъ по Тереку и Кубани, такъ вообще по Кавказской Области и Землѣ Войска Черноморскаго, сообщено было Г. Намѣстнику Кавказскому.

Нынѣ получены извѣстія, что болѣзнь показала въ наконецъ и въ Астрахани, гдѣ, встрѣтивъ все благоприятно устроеннымъ и подготовленнымъ со стороны начальства, по милости Божіей, не оказываетъ слишкомъ губительныхъ послѣдствій. Тѣмъ не менѣе со стороны Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, для подобнаго же заблаговременнаго устройства, представлено начальствамъ большае или меньшае въ непосредственномъ сообщеніи съ Астраханью находящихся Губерній: Саратовской, Воронежской, Херсонской, Таврической, Екатеринославской, Бессарабской, Казанской и Нижегородской. Во всѣхъ сихъ губерніяхъ учреждены Губерніе и Уѣздные Комитеты состоящие изъ лицъ входящихъ въ составъ мѣстнаго управленія, какъ по части административной такъ и врачебной управы, съ присовокупленіемъ врачей со стороны находящихся тамъ войскъ, допуская къ участию въ дѣлахъ Комитета, въ званіи членовъ: духовенство, помѣщиковъ и дворянъ, купцовъ и гражданъ, отъ коихъ можно ожидать полезнаго въ этомъ дѣлѣ содѣйствія мѣстнымъ властямъ.

Согласно наставленію, данному съ этою цѣлію Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ, Комитеты сии обязаны при появленіи болѣзни въ предѣлахъ губерніи, немедленно объявить о томъ жителямъ оной, вразумить ихъ на счетъ свойства болѣзни, указать на способы предохраненія отъ нея, на принятія въ этомъ смыслѣ со стороны Правительства мѣры, и предложить воспользоваться сими мѣрами.

Симъ же наставленіемъ велѣно Комитетамъ, для доставленія больнымъ въ городахъ своевременнаго пособия, раздѣлять города на нѣсколько участковъ, поручая надзоръ по врачебной части въ каждомъ участкѣ особому благонадежному врачу; устроить больницы на сообразное мѣстному народонаселенію чисто кроватей, отъ 600 до 800, принимая для пользования всякаго, кто пожелаетъ, бесплатно.

Нѣтъ сомнѣнія, что неослабное наблюденіе со стороны высшихъ властей, равно какъ мѣстныхъ комитетовъ, за точнымъ исполненіемъ повсюду предписанныхъ мѣръ, и тщательное выполненіе мѣстными начальствами въ мѣстахъ появленія болѣзни распоряженій, должно служить ручательствомъ въ успешномъ отвращеніи пагубныхъ дѣйствій эпидеміи; но достиженіе полнаго успѣха будетъ зависѣть отъ самихъ жителей тѣхъ мѣстъ, въ кои холера успѣла проникнуть. Извѣстно, что холера, при немедленномъ и точномъ употребленіи предупредительныхъ мѣръ, изостаиваетъ, поражаетъ только двухъ, а равно и то, что успѣшнѣйшія противъ сей эпидеміи мѣры, заключаются не въ одной лишь медицинѣ, но также и въ соблюденіи предосторожности при ежедневномъ употребленіи пищи и питія, преимущественно же въ избѣжаніи побужденій, производящихъ сильное вліяніе на весь организмъ нашего тѣла, и такимъ образомъ раждающихъ восприимчивость къ сей болѣзни. Отсюда слѣдуетъ, что всякой долженъ самъ стараться избѣгать условій, при коихъ заражается и поддерживается эта восприимчивость, именно: вести жизнь, сообразную съ правилами гигиены, соблюдать умеренность въ пищѣ и питіи, остерегаться простуды, избѣгать всѣхъ родовъ излишествъ въ трудѣ и отдыхѣ, наслажденіяхъ и лишеніяхъ; въ особенности не давать воли страстямъ, умерять всякаго рода излишній увлеченія и взыскки (тѣмъ менѣе предаваться страху и малодушію). Предоставивъ вполне заботливой попечительности Правительства приведеніе въ исполненіе нужныхъ для блага общаго мѣръ, и покоряясь съ вѣрою и надеждою благому промыслу неусыпно бодрствующаго надъ всеми Провиднѣя, должно стараться ограждать и питать въ себѣ необходимое спокойствіе духа ровнымъ продолженіемъ

варамъ зъ Перси, и учрежденія на тѣнцел кwarantаны; а в разе зазъ зъявленія сѣ cholery в самымъ Астраханіе, оглосженія мѣсжакомъ мѣста и јего околѣе инструкей преез Радѣ Лекарскѣ в тѣмъ целу выданныхъ. — Тѣмъчасемъ, гдѣ в ciągu тего зараза грасоватъ јужъ зачѣла в рѣзыхъ пункта х крају Кавказкѣго, обавіатъ сѣ належала, абы сѣ не достаѣла до мѣста, не тѣлько од стrouy морза, леез и ладѣмъ. В тѣмъ целу преедсѣвзѣте zostаѣлы вселкѣ сродкѣ острожносѣ од стrouy ладѣвоу Кавказу, а једночасѣе Наміестнѣк тего крају отрѣмалъ злеченіе беззѣлѣочнѣго заповраденія кwarantаны на саѣј преезрѣеніи од морза Каспѣјскѣго до Чарнѣго, в керунку рѣкѣ Кубану и Тереку.

Обеченіе отрѣмано јужъ вѣдомосѣи, же cholera показала сѣ в Астраханіе, гдѣе прѣзъ стѣосновныхъ, јакъ сѣ јужъ вышѣе рѣкло, сродкахъ зарадечныхъ, шѣрзеніе сѣ јѣј бардо јестъ волне, и в skutкахъ мнѣј, нѣзъ сѣ обавіано, небезпечнѣе. З тѣмъ всыткѣемъ подвојонѣ zostaѣлы з саѣла горлѣвоу сѣ Влaдз мѣсжаеовыхъ сродкѣ острожносѣи, не тѣлько јужъ в самѣмъ мѣсѣе и губерніи Астраханскѣј, леез и в граничающихъ луб блѣзшыхъ од нѣј губерніахъ, а мѣановіе: Саратовскѣј, Воронежскѣј, Черсонскѣј, Таурѣкѣј, Екатерѣнославскѣј, Бессарабскѣј, Казанскѣј и Нѣзѣгородскѣј. В тѣхъ всыткѣихъ губерніахъ урѣзлѣонѣ zostaѣлы Губернѣальне и Повѣатовѣе Комітѣе, злѣонѣе з осѣбъ вчѣонѣющихъ до склaду зарѣзлу мѣсжаеовѣго, јужъ тѣо прѣчѣсѣи Адмѣнѣстрацѣјнѣј, јужъ тѣе Полѣцѣјно-Лекарскѣј, з доданіемъ Лекарзѣ з стrouy консѣстѣујающихъ војскъ и прѣзѣбраніемъ осѣбъ выбраныхъ зѣ всыткѣихъ станѣовъ, јакѣ тѣо: духовнѣиства, стану шлaчѣекекѣго и мѣсѣсжаанъ; в оғѣле всыткѣихъ, на котѣрыхъ можаа бѣло лѣезѣ, же горлѣвѣе вспѣраѣѣ бѣдѣ старанія Рѣзлу, в заповраганіи шѣрзеніи сѣ зарзѣу.

Згоднѣе з инструкей преез Мѣнѣстерѣумъ Справъ Вевнѣтрѣзныхъ выдана, рѣчѣонѣе Комітѣе обѣовѣзѣанѣ бѣдѣ, преедъ зъявленіемъ сѣ јесѣече епѣдѣмѣи, обѣезнѣа мѣсжаековъ з јѣј сѣмѣптоматѣи, доносѣе о јѣј зъявленіи сѣ в губерніи, за вѣдѣаніа мъ о спѣсѣобахъ јѣј лѣеченія, оразъ о сродкахъ, јакѣ Рѣзл преедсѣвзѣаѣ в целу заповраганія шѣрзеніи сѣ јѣј далѣј, јакѣ тѣе зачѣеаѣ прѣзѣкладѣмъ своімъ и радѣ до наслaдованія збавленныхъ в тѣмъ вглѣдѣе дѣзѣносѣи Рѣзлу.

Вѣдлѣгъ тѣејѣе инструкей, кажде мѣсто ма бѣе по дѣзелѣонѣ на кѣлѣа оддѣелѣныхъ чѣсѣеи, а в каждеј з тѣкихъ чѣсѣеи, надзоръ надъ choleryчнѣми ма бѣе повѣрзѣонъ гѣднѣемъ зауфѣанія Лекарзѣоу. Азѣебы зазъ з вѣкшѣа skutѣечнѣоу могаѣ бѣе несіѣона помѣе каждему з доткнѣтѣыхъ зарзѣа, урѣзлѣонѣе zostaѣлы вѣ всыткѣихъ мѣсѣахъ шпѣтѣале, помѣсжазѣаѣе од 600 до 800 лѣежѣк, до котѣрыхъ прѣзѣјмѣваніа сѣ всыткѣе бѣзплатнѣе.

Не улега вѣтлѣвоу сѣи, же Комітѣе мѣсжаеовѣе, ідаѣе в помѣе вышѣеј Влaдзѣ, и вѣпѣлнѣаѣе з јакъ највѣкшѣа горлѣвоу сѣи и акуратнѣоу сѣаказанѣ имъ прѣепѣсы, а надто не зачѣедлѣујаѣе најмнѣјшѣеј на позѣръ околѣечнѣосѣи могаѣѣ вѣплнѣаѣе на тамѣваніе рѣзвѣнѣенія сѣ тѣј choroby, прѣзѣчѣннѣа сѣ до злaгѣодженія јѣј skutѣѣовъ; зупѣлнѣе всыткѣе ослѣагнѣеніе целу, залѣчѣѣ бѣдѣе од самѣхъ же мѣсжаековъ. Вѣдомѣо доѣаѣ, же cholera прѣзъ нѣлѣемъ јѣј заповраганіи и беззѣлѣочнѣемъ узѣчѣи зарадечныхъ сродковъ, в прѣчѣеніи на 100 лудѣи двѣохъ тѣлѣоу, јакъ рѣвнѣе, же најskutѣечнѣе прѣчѣеи тѣј зарзѣе сродкѣ, лѣзѣ не тѣлько в самѣј медѣцѣнѣе, леез тѣкѣе в зачѣованіи острожносѣи прѣзъ узѣваніи codзѣенныхъ покѣрмѣовъ и напојѣовъ, а бардѣеј јесѣече в унѣканіи побудѣк, сѣлнѣу вѣплѣу на саѣлы органѣзмъ нашѣго чѣла вѣвѣераѣеыхъ, а тѣмъ самѣмъ повѣоуоујающихъ в нѣемъ усѣосѣбеніе до choroby, о котѣрѣј мова. Налѣзѣе затѣмъ, абы кажде іле можаосѣи старѣа сѣ прѣоавдѣѣе зѣчѣе згоднѣе з прѣепѣсамѣи гѣгѣену, тѣ јестъ: зачѣоаѣлъ најсѣлѣејшѣе умѣаркованіе в покѣрмѣахъ и напојахъ, вѣстрѣгаѣ сѣ прѣзѣебнѣенія, унѣкаѣ зытѣковъ вѣ вселкѣею рѣоузѣау рѣокошѣахъ; нѣдѣе всыткѣо зазъ, абы покѣрмѣаѣлъ намѣтнѣосѣи, гнѣеу, и іноѣ тѣмъ подѣбнѣе вѣзрусѣенія; јакѣ тѣе, абы сѣ не подѣоаѣлъ обѣавіе и не упаѣалъ на духѣу. Пѣкѣлаѣаѣе вѣѣе зупѣлнѣу усноу в трѣошлѣвоу сѣ рѣзлу, вглѣдѣмъ прѣдсѣвзѣаѣенія і прѣзѣвѣеденія до skutѣоу вселкѣихъ сродковъ зарадечныхъ; а разѣмъ з вѣарѣа і надѣзѣаю керѣаѣе сѣ прѣдъ нѣзбѣаѣанѣ вола Опатрнѣосѣи, бѣзъ котѣрѣј вѣосъ з глѣоу не спѣаднѣе; нѣеѣхъ кажде старѣа сѣ на прѣзѣдъ самъ в собѣе утрѣзѣаѣе спѣокојноу сѣ душѣу, одѣаѣаѣе сѣ зычѣлѣмъ затрѣднѣеніемъ, јакѣ тѣе узѣвѣаѣе рѣоузѣвѣкъ прѣзѣемнѣе зајмѣујающихъ умѣслъ, бѣзъ вѣстрѣзѣанія і ослѣбенія чѣла.

своиственныхъ каждому занятій, а въ свободное время предоставлять себѣ развлеченія, пріятно занимающія умъ и освѣжающія душу, безъ утомительныхъ и потрясающихъ тѣло ощущеній.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 12 Сентября.

Его Величество Императоръ, третьяго дня утромъ, прибылъ изъ Шенбруна въ здѣшній дворецъ, а сегодня принималъ Папскаго нунція, графа Віала Преля, испрашивавшаго аудіенціи для поднесенія его Величеству собственноручнаго письма Папы Пія IX. Князь Меттернихъ находился при этой аудіенціи. Въ тотъ же день Императоръ возвратился въ Шенбрунъ. 8-го числа прѣхалъ сюда изъ Парижа чинловникъ посольства, Г. Кампузано, привезшій важныя депешы отъ Короля Карла Алберта.

— Третьяго дня сардинскій посланникъ имѣлъ аудіенцію у герцога Меттерниха, и того же числа кабинетный курьеръ отправленъ былъ къ графу Аппони, австрійскому посланнику въ Парижъ.

— Слышно, что австрійскій дворъ предложилъ новое посредничество по дѣлу между Греціею и Турціею.

Венеція, 5 Сентября.

Его Величество Король Пруссій прибылъ сюда, сегодня въ 10-ть часовъ утра, на пароходъ „Императоръ“, принадлежащемъ австрійскому Ллойдъ; до прихода онаго въ гавань, посланъ былъ на встрѣчу легкій военный пароходъ *Messenger*. Шкиперъ перваго судна, довольно большаго, вздумавшій по завету опередить пароходъ *Messagere*, былъ причиною, что сей послѣдній у одного изъ изгибовъ канала попалъ на мель, и по случаю морскаго отлива такъ погрузился въ песокъ, что едва вечеромъ снятъ былъ съ мели. Его Величество Король, соблюдая строжайшее правило, изволилъ остановиться въ гостинницѣ Даниели, и намѣренъ пробыть здѣсь только три дня. Тотчасъ по прибытіи августѣйшаго гостя, посѣщили пріеѣзжавшаго его эрцъ-герцога Фридриха, вице-адмирала, и находящіяся здѣсь сыновья Вице-Короля.

— Е. И. В. эрцъ-герцогъ Райнеръ, отправился отсюда 31-го Августа, для осмотра Ломбардо-Венецянскаго Королевства, въ сопровожденіи австрійскаго государственнаго министра графа Фикельмона.

— По случаю ожидаемаго съѣзда италіянскихъ ученыхъ, въ здѣшнемъ городѣ дѣлаютъ большія приготовления. Президентъ общества испытателей природы, графъ Джованелли, употребилъ миллионъ франковъ на устройство своего дома.

Верона, 10 Сентября.

Король Пруссій тщательно осматривалъ примѣчательности Венеціи, а въ особенности академію художествъ. Вчера, въ 7 часовъ утра, Король и принцъ Карлъ прибыли на стцію желѣзной дороги, гдѣ эрцъ-герцогъ Вице-Король съ своими сыновьями, и эрцгерцогъ Фридрихомъ простился съ высокими путешественниками, которые вѣкоръ прибыли въ Падуу. Тамъ Король осматривалъ примѣчательнѣйшія зданія, и церкви. Вчера Король прибылъ въ Верону.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 10 Сентября.

Необыкновенное движеніе господствуетъ въ здѣшнемъ дипломатическомъ мирѣ. Министры иностранныхъ дѣлъ и юстиціи, Гг. Гизо и Геберъ, возвратились вчера въ Парижъ. Маркизь Норменби и его супруга также возвратились сюда изъ Діеппа. Г. Геберъ прибылъ въ Парижъ третьяго дня. Маркизь дипломатскій выѣхалъ къ своему посольскому посту въ Берлинъ. Г-нъ Альфредъ Броли, отправленъ съ депешами къ г-ну Росси, Французскому посланнику въ Берлинъ. Вчера прѣхала сюда изъ Турвилля княгиня Шварценбергъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ, французская эскадра, командованная адмираломъ Треуаромъ, находилась еще 20 Августа въ Неаполь. Она состоитъ изъ 11 судовъ, изъ которыхъ три трехдечные фрегата. Говорятъ, что эскадра эта получила предписаніе къ отплытію, однако извѣстно куда.

WІADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 12 września.

— Oнегдаж рано, J. C. Моść przybył z Schönbrunn do zamku Cesarskiego, i o godz. 11-jej przyjmował Nuncjusza Papiezkiego, Hrabiego Viala Prela, który prosil o posłuchanie, dla wręczenia J. C. Моści własnoręcznego pisma Piusa IX. Xiążę Metternich był obecny temu posłuchaniu. Cesarz tegoż dnia powrócił do Schönbrunn. Dnia 8-go przybył tu z Turynu urzędnik poselstwa, P. Campuzano, z ważnemi depezzami od Króla Karola Alberta.

— Oнегдаж, Posel Sardyński miał posłuchanie u Xięcia Metternicha, i tegoż dnia gabinetowy goniec wysłany został do Hr. Appony, Posła austryackiego w Paryżu.

— Słychać, że dwór nasz zaproponował nowe pośrednictwo w sprawie pomiędzy Grecją i Turcją.

Wenecya, 6 września.

— Dziś, o godz. 10-jej z rana, przybył tu Król Jego Mość Pruski na okręcie parowym *Imperator*, należącym do Lloyd Austryackiego. Przed wplynięciem tego okrętu do ujścia portowego, wysłano mały parostatek wojenny *Messenger* na jego spotkanie. Zazdrość Kapitana wielkiego okrętu, który się w szybkości ze zwinnym *Messenger* chciał mierzyć, sprawiła to, że parostatek u jednego z częstych załamów kanałów wpadł na piasek, i z powodu następnego w tymże czasie odpływu morza, tak uwiązł, że dopiero wieczorem mógł być poruszony. Król Jego Mość wysiadł, w najściślejszym incognito, w hotelu Danieli, i zabawi tu tylko dni trzy. Wnet po jego przybyciu, Arcy-Xiążę Fryderyk, Vice-Admirał, tudzież znajdujący się tu synowie Vice-Króla, pospieszyli na powitanie dostojnego gościa.

— J. C. W. Arcyxiążę Rajner, opuścił Wenecją ostatniego dnia sierpnia, celem objechania kraju Lombardzko-Weneckiego, w towarzystwie Austryackiego Ministra Stanu, Hr. Fiquelmont.

— Miasto nasze w uroczystym jest oczekiwaniu zjazdu uczonych Włoskich. Hrabia Giovanelli, Prezes towarzystwa naturalistów, wydał milion franków na samą tylko naprawę i urządzenie swego pałacu.

Werona, 10 września.

— Król Pruski pilnie zwiadał osobliwości Wenecyi, z pomiędzy których Akademii sztuk pięknych najwięcej czasu poświęcił. Wczoraj z rana, o godzinie 7-jej, J. Kr. Mość i Xiążę Karol przybyli do dworca kolei żelaznej, gdzie Arcy-Xiążę Vice-Król, ze swymi synami i Arcy-Xiędciem Fryderykiem, pożegnali Wysokich Podróżnych, którzy wkrótce stanęli w Padwie. Tam Król zwiadał najznakomitsze budowy, a mianowicie kościoły, poczem wieczorem przybył do Werony.

F R A N C Y A.

Paryż, 10 września.

— Niezwykły ruch panuje w tutejszym świecie dyplomatycznym. Ministrowie: spraw zagranicznych i sprawiedliwości, P. Guizot i P. Hebert, powrócili wczoraj do Paryża. Również wrócił tu, z kąpieli morskich w Dieppe, Margrabia Normanby z żoną. P. Thiers także znajduje się od dnia onegdajszego w Paryżu. Margrabia Dalmacyi wyjechał ztąd z powrotem na swe stanowisko poselskie do Berlina. P. Alfred Broglie wysłany został z depezzami do P. Rossi, Posła francuzkiego w Rzymie. Wczoraj przybyła tutaj z Tourville Xiężna Lieven.

— Podług najświeższych doniesień, eskadra francuzka, pod rozkazami Kontr-Admirała Trehouart, znajdowała się jeszcze d 20 sierpnia pod Neapolem. Składa się ona z 12 okrętów, z których trzy są trójpomostowe, a cztery, fregaty parowe. Eskadra miała otrzymać rozkaz odplynienia, lecz dokąd, nie wiadomo.

— По письму г-на Эйнара отъ 4 Августа, напечатанному въ *Journal des Débats*, оказывается, что обнародованное извѣстіе, будто онъ заплатилъ по своему векселю выданному для Греціи, 500,000 фр., неосновательно. Г. Эйнаръ не отказывается; правда, отъ общаго уплаты, но думаетъ исполнить оное не прежде какъ послѣ того, когда лордъ Пальмерстонъ съ своей стороны обѣжится быть болѣе снисходительнымъ къ Греціи относительно требованія уплаты дальѣйшихъ взносовъ долга.

— Въ *Journal des Débats* перепечатали сегодня изъ *Gazette de France* слѣдующее извѣстіе, не приисковывая къ нему никакого замѣчанія: „Можемъ увѣрить, что рѣшено послать къ Царю 12,000 ружей, которыя поручено г-ну Росси предложить ему; касательно платы за нихъ будетъ сдѣлано всевозможное облегченіе.“

— Въ Мониторѣ обнародовано Королевское постановленіе, коимъ назначены директоры новаго гражданскаго управленія въ Алжирѣ. Говоритъ, что вслѣдствіе учрежденія новаго управленія въ Алжиріи, военный министръ генералъ Трезель находится въ несогласіи съ г-мъ Гизо и что онъ проситъ отставки. Въ случаѣ если генералъ выйдетъ изъ кабинета, полагаютъ, что маршалъ Бюжо снова будетъ приглашенъ быть военнымъ министромъ, однако же, едва ли онъ приметъ военное министерство безъ мѣста предсѣдателя кабинета. Здоровье маршала Сульта поправляется.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ сегодня слѣдующее: „Увѣряютъ, что правительство получило вчера извѣстіе, что Абд-эль-Кадеръ занялъ городъ Таза и выступилъ въ Фецъ. Таза лежитъ на половинѣ пути отъ Альжирской границы въ Фецъ. Народонаселеніе этого города состоитъ изъ 6—8000 душъ. Городъ обнесенъ каменною стѣною и положеніе его, на южномъ предѣлѣ Рифа, довольно крѣпко. Улицы кривы и узки. Въ городѣ много колодезь, въ которыхъ вода течетъ изъ горныхъ ключей, и водопроводами проходитъ по обширнымъ садамъ. Здѣсь носится слухи, что Мароккскій Императоръ, проситъ генерала Бедо прислать ему подкрѣпленіе противъ Абд-эль-Кадера, котораго онъ не въ силахъ отразить. Генералъ Бедо отнесся объ этомъ къ своему правительству.“

— Вскорѣ, многіе полки, давно уже находящіеся въ Африкѣ, будутъ смѣнены другими и возвратятся во Францію.

— Извѣстный Арабскій начальникъ Бу-Маза, все еще находится здѣсь. Его недавно обокрали. По этому случаю онъ вскорѣ явится въ судъ, въ которомъ начнется процессъ объ этой покражѣ.

— Французскій ученый конгрессъ съѣхался 1 Сентября, въ Туръ на 15 засѣданіе.

— Маршалъ Себастьяни назначенъ опекуномъ своихъ внуковъ, дѣтей герцога Пралена. Тѣло герцогини Праленъ поконится до сихъ поръ въ склепѣ св. Магдалены.

— Въ прошлую ночь отрыли часть гроба герцога Пралена. Вѣроятно это сдѣлали люди повѣрившіе слухамъ, будто герцогъ живъ и ушелъ за границу.

12 Сентября.

— Принцы Омальскій и Жуэвильскій возвратились изъ Компьена въ столицу; первый имѣлъ вчера продолжительное свиданіе съ г-мъ Гизо.

— Принцесса Омальская разрѣшилась отъ бремени сыномъ, который, какъ слышно, получитъ титулъ принца Гиза.

— Одинъ изъ офицеровъ, занимавшихъ прежде, при генералѣ Нарвазѣ, высокій постъ въ Испанской арміи, пріѣхалъ третьяго дня въ Мальмезонъ, съ частными письмами къ Королеви Христинѣ. Вслѣдъ за симъ Королева отправилась, вмѣстѣ съ поминутымъ офицеромъ, въ Сенъ-Клу, куда приглашены также были генералъ Крусь и г-нъ Зеа Бермудесъ.

— Изъ Мадрида сообщаютъ, что генералъ Нарвазъ состоитъ тамъ подъ строгимъ присмотромъ, и что, въ случаѣ малѣйшаго подозрѣнія, лишень будетъ свободы.

— Между Франціею и Персіею заключенъ, какъ слышно, дружественный и торговый трактатъ, по силѣ коего подданные обонхъ государствъ будутъ пользоваться преимуществами самыхъ дружественныхъ народовъ.

— Изъ Триеста отъ 2 Сентября сообщаютъ, что мятежъ въ Эвбей подавленъ. Генералъ Гризотисъ пораженный пушечнымъ ядромъ, перенесенъ былъ на шкуну, отбывающуюся въ Куму. Его преслѣдуетъ пароходъ *Otton*.

— Зъ листу P. Eynard, датовавшаго въ дату 4 м септембра и оглошеннаго въ *Journal des Débats*, оказуе сѣ, же розгласзона вѣсѣ, якубы выплатилъ подписаны прѣз сѣбѣ на 500,000 fr. wexel dla Grecyi, jest przedwczesną. P. Eynard nie cofa wprawdzie obietnicy opłaty, ale chce ją uiścić nie pierwѣj, аѣ Lord Palmerston ze swojej strony zobowiąże sѣ być powolniejszymъ względem Grecyi, w dopominaniu sѣ o wypłatę rat następných.

— W *Journal des Débats* przedrukowano dzisiaj z *Gazette de France* następną wiadomość, bez dołączenia żadnej uwagi: „Możemy zapewnić, że rząd postanowił posłać Papielowi 12,000 sztuk broni, które polecono P. Rossi, aby mu ofiarował; co się zaś tyczy opłaty za nie, rząd francuzki uczyni wszelką powolność.“

— *Monitor* ogłasza postanowienie Królewskie, mianujące dyrektorów nowej administracji cywilnej w Algierze. Mówią, że skutkiem jęj zaprowadzenia, Jenerał Trezel, Minister wojny jest w nieporozumieniu z P. Guizot, i że podał się do dymissji. W razie ustąpienia Jenerała z gabinetu, zwracają znowu oczy na Marszałka Bugeaud; jednak sądzą powszechnie, że ten nie przyjmie ministerstwa wojny bez prezesostwa rady. Marszałek Soult ma się lepiej.

— *Journal des Débats* donosi dzisiaj: „Zapewniają, że rząd odebrał wczoraj wiadomość, iż Abd-el-Kader zajął miasto Tasa i ruszył na Fez. Tasa leży w połowie drogi od granicy Algierskiej do Fezu, na południowym krańcu Rifu, w dość mocnej pozycji i otoczona jest starym murem. Ludności ma 6—8000 dusz. Ulice są krzywe i wąskie. Miasto posiada liczne studnie, zasilane wodą z oddalonych gór, którą wodociągi rozprowadzają także po obszernych ogrodach.“ Rozeszła się pogłoska, iż Cesarz Marokkański prosił Jenerała Bedeau o posilki przeciw Abd-el-Kaderowi, któremu nie jest w stanie się oprzeć. Jenerał Bedeau miał o tѣm donieść rządowi.

— Wkrótce wiele półków, które już oddawna w Afryce zostają, powrócą do Francji i będą zamienione przez inne.

— Bu-Maza, znany naczelnik Arabski, ciągle jeszcze tu bawi, i niedawno znaczną poniósł szkodę przez kradzież. Z tego powodu ukazuje się on wkrótce przed sądem, gdyż sprawa przeciwko winnym tѣj kradzieży ma się niezadługo odbywać.

— Francuzki Kongress naukowy zgromadził się 1-go września w Tours, na swe piętnaste posiedzenie.

— Marszałek Sebastiani został mianowany opiekunem swych wnuków, dzieci Xięcia Praslin. Zwłoki Xiężny złożone są dotychczas w sklepiach kościoła św. Magdaleny.

— Szczęśliwej nocy odkopano w części grób Xięcia Praslin. Zapewne uczynili to ludzie, wierzący pogłosce, jakoby Xięź był przy życiu i uszedł za granicę.

Dnia 11 września

— Xięźta: Annale i Joinville przybyli tutaj z Compiègne. Pierwszy miał wczoraj długą naradę z P. Guizot.

— Małżonka Xięcia Annale powiła syna. Ma on otrzymać tytuł Xięcia Guise.

— Jeden z oficerów, zajmujących dawniej wysokie miejsce w armii hiszpańskiej pod Narvaezem, przybył onegdaj z depezbami prywatnymi do Królowej Krystyny, do Malmaison. Wkrótce potem udał się tenże oficer z Królową do St. Cloud, gdzie także zaproszono Jenerała Crux i P. Zea Berandez.

— Z Madrytu donoszą, że Jenerał Narvaez zostaje tam pod ścisłym dozorem, i że za najmniejszym podejrzeniem może utracić wolność osobistą.

— Między Francją i Persją miał zostać zawarty traktat przymierza i handlu, według którego oba mocarstwa mają postępować względem siebie jak narody najbardziej sprzyjażnione.

— Z Tryestu piszą, pod d. 2 września, że powstanie w Eubei przytłumione zostało. Jenerał Griziotis ugodzony kulą działową, konający, miał być przeniesiony na galiotę i odpłynąć do Kamy. Za nim w pogoń udał się parostatek *Otton*.

— Изъ Марселя отправилсь въ Римъ пять французскихъ архіепископовъ и епископовъ.

— *Abbé Peyron*, бывший воспитанникъ политехнической школы, шурина маркиза Монтескье, лишившаго себя за нѣсколько дней предъ симъ жизни, поступилъ въ Иезуитскій орденъ и записалъ оному все свое имущество, состоящее изъ 4 милліоновъ франковъ.

13 Сентября.

Въ замкѣ Сенъ-Клу, третьяго дня, происходилъ министерскій совѣтъ, въ коемъ участвовалъ также и герцогъ Броли, который немедленно поѣдетъ обратно въ Лондонъ.

— На биржѣ носился сегодня слухъ, будто-бы въ Мадридѣ произошли безпокойства; сверхъ того, говорили, что въ Тулонѣ собрано 7,000 чел. войска, которое должно на корабляхъ и отправиться къ Чивитавеккю, въ случаѣ, если Австрійцы произведутъ движеніе противъ Церковной Области. Къ этому присовокупляли, будто Австрія собираетъ на границахъ церковныхъ владѣній и Швейцаріи 120,000 человекъ.

— Герцогъ Омальскій отправляется на будущей недѣлѣ въ Алжирю. Сынъ герцога, родившійся вчера въ 2 часа по полудни въ Сенъ-Клу, окрещенъ архіепископомъ парижскимъ вечеромъ. Онъ названъ герцогомъ де Гизъ, по поводу даннаго герцогомъ Омальскимъ обѣщанія на праздникъ въ Валансенъ. Герцогъ Гизъ есть пятнадцатый внукъ Короля Людовика Филиппа.

— Только вчерашняго числа канцлеръ суда перовъ, герцогъ Пакъе, сообщилъ всѣ документы и бумаги, касающіеся дѣла объ умерщвленіи герцогини Праленъ, министру юстиціи, которымъ они были тотчасъ отосланы къ генералъ-прокурору при королевскомъ судѣ въ Парижѣ, съ тою цѣлю, чтобы начатое судомъ перовъ сѣдствіе на счетъ дѣвицы Люзи-Депортъ, было продолжаемо обыкновенною судебною властію, если окажутся достаточныя для сего побужденія. Дѣвица Люзи-Депортъ все еще находится въ заключеніи. Мнѣнія на счетъ ея виновности различны, однако значительнѣйшая часть полагаетъ, что она не-будетъ обвинена.

— Въ новоизданномъ на 1847 годъ адресъ-календарѣ гр. Брессонъ показанъ посланникомъ въ Неаполь на мѣсто герцога Монтебелло, а князь Глюксбергъ посланникомъ при Испанскомъ дворѣ.

— Новый Персидскій посланникъ Могамедъ-Мирза-ханъ, вышелъ на берегъ въ Тулонѣ, 8-го с. м., и салютованъ былъ съ адмиральскаго корабля 11-ю пушечными выстрѣлами.

— Въ письмѣ, напечатанномъ въ Марсельской газетѣ, сообщаютъ, что Абд-эль-Кадеръ прибылъ въ Тазу съ 8,000 чел.

Англія.

Лондонъ, 8 Сентября.

Герцогъ Монфортскій, Иеронимъ Бонапарте, прибылъ въ Лондонъ вмѣстѣ со своимъ сыномъ.

— На последнемъ недѣльномъ собраніи дублинскаго репилерскаго общества, Джонъ О'Коннелъ объявилъ, что предложенное ему и съ начала непринятое имъ управленіе симъ обществомъ, нынѣ принимаетъ онъ во имя Божіе, хотя знаетъ, какою важную ответственность онъ этимъ на себя возлагаетъ.

— Французскій посланникъ, герцогъ Броли, отправился по частнымъ дѣламъ во Францію. Во время его отсутствія гр. Жарнакъ управляетъ дѣлами посольства.

— Въ *Standard* пишутъ о биллѣ, который будетъ предложенъ будущему парламенту, и который имѣетъ цѣлю учрежденіе въ Англіи честныхъ судовъ, какіе уже существуютъ въ Пруссіи, для предотвращенія дуэлей. Въ этомъ журналѣ поименованы нѣкоторые подробности изъ прошенія, поднесеннаго по сему предмету Королевѣ Г. Гамильтономъ, который сдѣлался проповѣдникомъ уничтоженія дуэли. Въ прошеніи сему онъ доказываетъ, что полковникъ Монгомери убитъ былъ на дуэли за собаку, капитанъ Рамзей за служителя, отецъ Г. Стерна за гуся. Генералъ Бари вызванъ былъ на дуэль по тому поводу, что отказался отъ бокала вина, предложеннаго ему капитаномъ Смитомъ, хотя генералъ весьма вѣжливо объяснялся, что для него вино вредно.

— Сомнѣнія на счетъ дѣлъ Лаплаты, начинаютъ исчезать. Нѣсколько писемъ, полученныхъ изъ Буэ-

— Z Marsylii odpłynęło do Rzymu pięciu francuzkich Arcy-Biskupów i Biskupów.

— *Abbé Peyron*, były uczeń szkoły politechnicznej a szwagier Margrabiego Montesquieu, który sobie przed kilku dniami życie odebrał, wstąpił do Jezuitów i oddał im cały swój majątek z 4 milionów fr. złożony.

Dnia 13 września.

Przedwczoraj w zamku St. Cloud odbywała się rada Ministrów, na której był obecny także i Xiążę Broglie, mający niezwłocznie wrócić do Londynu.

— Na giełdzie krążyła dziś pogłoska, jakoby w Madrycie zaszły zaburzenia; prócz tego mówiono, że w Tulonie zgromadzono 7,000 wojska, które ma wsiąść na okręty i udać się do Civitavecchia, w razie jeśli Austriacy przedsięwzięją jakie poruszenie przeciwko Państwu Kościelnemu. Do tego dodawano, że jakoby Austrija zgromadza na granicach posiadłości kościelnych i Szwajcaryi 120,000 ludzi.

— Xiążę Aumale, odjedzie w końcu przyszłego tygodnia do Algieru. Syn, który mu się wczoraj o godzinie 2-jej po-południu, w zamku St. Cloud narodził, ochrzczony został wieczorem przez Arcybiskupa Paryzkiego. Tytuł Xięcia Guise, jakiego nowonarodzony ma używać, wynika z obietnicy, uczynionej przez Xięcia Aumale, w czasie biesiady dawanej mu niedawno w Valenciennes. Xiążę Guise jest piętnastym wnukiem Króla Ludwika Filipa.

— Dopiero dnia wczorajszego Kanclerz Sądu Parów, Xiążę Pasquier, przesłał wszystkie dokumenta i akta dotyczące procedury w sprawie zamordowania Xiężny Praslin, Ministrowi sprawiedliwości, który je natychmiast kazał odesłać Jenerałn. Prokuratorowi przy sądzie Królewskim w Paryżu, w tym celu, aby rozpoczęta przez Sąd Parów instrucya przeciw pannie Luzy-Desportes była dalej prowadzona przez zwyczajną władzę Sądową, jeżeli dostarczalne ku temu znajdą się powody. Panna Luzy-Desportes zostaje jeszcze ciągle w więzieniu badań. Zdania względem jej winy i karygodności, są bardzo podzielone, większa jednak część skłania się do tego mniemania, że nie przyjdzie do formalnego oskarżenia.

— Z nowo-wyszłego kalendarza politycznego na r. 1847 dowiadujemy się, że Hr. Bresson mianowany jest Posłem do Neapolu, w miejsce Xięcia Montebello, a Xiążę Glücksberg, Posłem przy dworze hiszpańskim.

— Nowy Posel Perski przy dworze francuzkim, Mohamed Mirza Chau, przybył do Francyi, i d. 8-go b. m. wysiadł na ląd w Tulonie, gdzie powitany był z okrętu Admirałskiego jedenastu wystrzałami z dział.

— Korrespondent *Kuryera Marsylskiego* donosi, że Abd-el-Kader przybywszy do Taza stał na czele 8,000 wojska.

Англія.

Лондонъ, 8 września.

Xiążę Monfort, Heronim Bonaparte, przybył do Londynu, wraz z synem.

— Na ostatniom tygodniowem zgromadzeniu Dublińskiego związku Repealów, oświadczył John O'Connell, iż ofiarowany mu i z początku nie przyjęty kierunek związku tego, przyjmuje teraz w imię Boże, chociaż wie bardzo dobrze jak ciężką odpowiedzialność wkłada przez to na siebie.

— Posel francuzki, Xiążę Broglie, wyjechał w prywatnym interesie do Francyi. Podczas jego nieobecności, Hr. Jarnac kieruje interesami poselstwa.

— *Standard* wspomina o bilu, który będzie przełożony przyszłemu Parlamentowi, a który ma na celu urządzenie w Anglii sądów honorowych, jakie już istnieją w Prussach, końcem zapobieżenia pojedynkom. Ten dziennik wymienia przy tej sposobności kilka szczegółów petycji, przełożonej w tym przedmiocie Królowej przez P. Hamilton, który stał się Apostołem zniesienia pojedynków. Dowodzi w niej, że Półkownik Montgomery zabity został w pojedynku z powodu psa, Kapitan Ramsay za służącego, ojciec P. Sterne za gęś. Wymienia także przypadek Jenerała Barr, który był wyzwany na pojedynek, z powodu, że odmówił Kapitanowi Smith wypicia z nim szklanki wina, chociaż Jenerał bardzo grzecznie tłumaczył się, że mu wino szkodzi.

— Wątpliwość względem interesów La-Platy zaczyna znikać. Kilka listów otrzymanych z Buenos-Ayres donosi

осъ Айреса сообщаютъ, что переговоры съ Розасомъ были прекращены, не говоря по какому поводу послѣовало это внезапное прекращеніе. Въ одномъ только письмѣ изъ Монтевидео, напечатанномъ въ *M. Chronicle* находится подозрѣніе, что французскій полномочный министръ, графъ Валевскій, не согласился на предложенія, сдѣланныя Розасу лордомъ Говденомъ. Сіе поведеніе французскаго министра относятъ къ видамъ его правительства касательно присоединенія нѣкоторыхъ частей страны Лаплаты. Блокировка остановлена только со стороны Англичанъ.

— Въ здѣшнихъ журналахъ напечатано письмо помощника статс-секретаря министерства иностранныхъ дѣлъ, Г. Аддингтона, коимъ онъ отвѣчаетъ на вопросъ одного изъ торговыхъ домовъ, что блокада на рѣкѣ Ла-Плата отмѣнена англійскимъ правительствомъ, но что ему не извѣстно, согласится-ли и французское правительство сдѣлать съ своей стороны подобное распоряженіе. Письмо это произвело большое впечатлѣніе, такъ какъ до сихъ поръ все полагали, что оба правительства дѣйствуютъ заодно по дѣламъ Буэнос-Айреса.

— По извѣстіямъ изъ Ливерпуля, оказалось послѣ осмотра въ докѣ корабля *Great Britain*, что онъ требуетъ мало починокъ.

10 Сентября.

Королева, какъ нынѣ утверждаютъ, не отправится моремъ въ Осборнгоузъ, а возвратится изъ Шотландіи чрезъ Тлитвудъ, по желѣзной дорогѣ.

— Е. К. В. Принцъ Вальдемаръ Прусскій, протѣившись вчера съ лордомъ Джономъ Росселемъ и съ прочими министрами, отплылъ сегодня въ Остенде.

— Графъ Минто выѣхалъ вчера въ Рамсгетъ, откуда отправится на твердую землю. Говорятъ, онъ ѣдетъ въ Римъ, но это извѣстіе требуетъ подтвержденія.

— Эспартеро намѣренъ былъ, 28-го с. м., выѣхать изъ Англій на жительство въ Брюссель; но вѣроятно, онъ перемѣнитъ это намѣреніе, по полученіи послѣднихъ донесеній изъ Испаніи. Бывшій регентъ уже четыре года прожилъ въ Англій, въ которую прибылъ 23-го Августа 1843 года. На биржѣ опасались, чтобы вызовъ Эспартеро въ Испанію не побудилъ Французскаго кабинета принять рѣшительныя мѣры и не подалъ повода къ разрыву съ Англіею.

— Въ *Times* обнародовано постановленіе испанской Королевы, заимствованное изъ мадритской газеты, которымъ Эспартеро наименованъ генераль-капитаномъ арміи. Хотя извѣстіе сіе не достоверно, однако оно напечатано и въ *Globe*.

— Въ одномъ изъ журналовъ утверждаютъ, что въ Англій будетъ открыто нѣсколько новыхъ католическихъ епископствъ, преимущественно въ Ливерпулѣ и Манчестерѣ.

— По словамъ журнала *Observer*, старшій раввинъ въ Англій изрекъ проклетіе на всѣхъ евреевъ, которые содержатъ развратныя дома.

— Директоры англійскаго банка уменьшили проценты съ 5½ на 5.

— Изъ Дублина пишутъ, что въ Ирландіи а особенно въ Майо и Гальве уже цѣлый мѣсяцъ господствуетъ тифозная горячка; въ одномъ изъ домовъ приюта и труда въ графствѣ Гальве, умерло въ теченіи года 1,000 чел.

И т а л і я.

Римъ, 26 Августа.

Третьяго дня, по полудни, Его Святѣйшество прибылъ совершенно неожиданно въ Римскій университетъ (*Sapienza*), и обратился съ краткою рѣчью къ воспитанникамъ, одобряя ихъ успѣхи и представляя необходимость ученія, сообразнаго съ нравственностію и вѣрою, предостерегая ихъ при семъ отъ опасностей суетной свѣтской мудрости, гонящейся только за новостію или обманчивою славою человеческого ума. Послѣ сего, онъ собственноручно раздалъ награды отличившимся прилежаніемъ воспитанникамъ. Выходя оттуда, онъ приостановился подлѣ гаубтвахты національной гвардіи, состоящей въ университетскомъ зданіи, и сѣвши на соломенный стулъ, разговаривалъ нѣкоторое время съ молодыми людьми, составившими этотъ постъ.

— Несогласія въ Феррарѣ, повидимому, будутъ кончены мирнымъ образомъ, ибо, по послѣднимъ извѣстіямъ, число находящихся тамъ австрійскихъ войскъ

сзъ, же переговоры съ Розасомъ остались прерваны. Не wiadomo z czyjjej przyczyny nastąpiło to nagłe przerwanie. W jednym tylko liście z Montevideo, wymienionym przez *Morning-Chronicle*, znajduje się wynurzzone podejrzenie, że Hrabia Walewski, Minister pełnomocny francuzki, odmówił swego przystąpienia do propozycji uczynionych Rosasowi przez angielskiego Posła, Lorda Howden. To postępowanie Ministra francuzkiego przypisują widokom jego rządu względem posiadania pewnych części kraju La-Platy. Błokada tylko ze strony Anglików zniesioną została.

— Dzienniki tutejsze udzielają pismo P. Addington Podsekretarza Stanu w wydziale spraw zagranicznych, w którym tenże urzędownie odpowiada na zapytanie jednego z domów handlowych, iż blokada rzeki Plata zniesioną została przez rząd angielski, lecz że nie wie, czy rząd francuzki także przychylił się do tego środka. Pismo to obudziło wielką uwagę; dotąd bowiem sądzono, że oba rządy działają wspólnie i jednocześnie w sprawie Buenos Ayres.

— Według doniesień z Liverpool, po obejrzeniu w doku okrętu *Great-Britain* pokazało się, iż takowy potrzebuje tylko małych reparacyj.

Dnia 10 września

Królowa, jak teraz mówią, nie uda się morzem do Osbornehouse, ale powróci ze Szkocji koleją żelazną przez Tiertwood.

— J. K. W. Xiążę Waldemar Pruski, pożegnawszy wczoraj Lorda John Russel i innych obecnych tu Ministrów, odplłynął dziś do Ostendy.

— Hrabia Minto odjechał stąd wczoraj do Ramsgate, skąd popłynie na ląd stały. Głoszą, iż się udaje jako Posel do Rzymu, ale wieść ta nie jeszcze jest pewną.

— Espartero miał zamiar opuścić Anglię 28-go b. m. i przenieść się do Bruxelli; postanowienie to jednak zmienić zapewne, po odebraniu ostatnich wiadomości z Hiszpanii. Ex-Rejent znajduje się od lat czterech w Anglii, gdzie przybył d. 23 sierpnia 1843. Na giełdzie obawiano się, aby odwołanie Esparterego do Hiszpanii nie skłoniło gabinetu francuzkiego do ostatecznych środków i nie poróżniło go z Anglią.

— *Times* w drugim wydaniu, ogłasza według urzędowej gazety Madryckiej, postanowienie królewskie, mianujące Esparterego Jeneralnym Kapitanem armii. Nie jest to pewną wszakże wiadomością; lubo zresztą ogłasza ją i *Globe*.

— Jeden z dzienników zapewnia, że w Anglii ustanowionych będzie kilka nowych biskupstw katolickich, mia nowicie w Liverpoolu i Manchester.

— Według dziennika *Observer*, wielki Rabin Anglii wyklął wszystkich Izraelitów, utrzymujących domy prostytucyi.

— Dyrektorowie banku angielskiego zniżyli procent z 5½ na 5.

— Z Dublina donoszą, iż w Irlandyi od miesiąca panuje mocny tyfus, który szczególnie nawi-dził Mays i Galway. W jednym z domów przytułku i pracy hrabstwa Galway, umarło w ciągu roku 1,000 ludzi.

W a o s o w.

Rzym, 26 sierpnia.

Onegdaj po południu, Ojciec św. przybył całkiem niespodziewanie do Uniwersytetu Rzymskiego (*S. piensa*) i przemówił krótko do uczniów, chwając ich postęp i wystawiając potrzebę nauki, zgodnej z moralnością i wiarą, a oraz ostrzegając ich o niebezpieczeństwach dumnej i próżnej mądrości światowej, odrywającej się od zasad wiary, a uganiającej się tylko za nowością lub zwodną chwałą rozumu ludzkiego. Poczem sam własną ręką rozdał nagrody odznaczającym się pilnością uczniom. Odehodząc z tamtąd, Ojciec św. zatrzymał się przy odwacheie gwardyi narodowej, będącym w murach uniwersyteckich, i usiadłszy na słomianem krzeselku, rozmawiał czas niejaki z młodymi ludźmi, którzy ten posterunek składał.

— Nieporozumienia w Ferrarze, jak się zdaje, załatwią się po przyjacielsku; albowiem, podług ostatnich wiadomości, liczba znajdujących się tam wojsk austriackich

постепенно уменьшается. Далѣе получено извѣстie, что десять австрійскихъ баталіоновъ, приближавшіеся къ берегамъ По, вдругъ получили приказъ приостановить свой походъ. Феррарскій городской совѣтъ пошелъ за нужное особеннымъ адресомъ изъяснить Его Святѣйшему благодарность за столь ревностныя попеченія о благосостояніи города. Швейцарцы, удаленные въ легатства, опять возвратились въ Болонью.

— Наблюдательный корпусъ, собираемый у Форли, полагается въ 15,000 человекъ. *Azelio* отправился въ ту сторону. Къ этимъ извѣстіямъ присовокупляютъ еще, что англійская эскадра, изъ двухъ линейныхъ кораблей, одного фрегата и нѣсколькихъ мелкихъ судовъ, крейсируетъ на Адриатическомъ морѣ.

— Магистратъ города Анконы положилъ, чтобы всякаго рода оружіе, необходимое для вооруженія тамошней національной гвардіи, было приобрѣтено на счетъ города, именно на суммы, назначенныя для постройки театра. Магистраты городовъ: Перуджіо, Осимо и Болоньи, послѣдовали сему примѣру, и вѣрно воздержаются подражаніе и въ другихъ городахъ. Подтверждается слухъ, что Король Лудовикъ Филиппъ предложилъ Папѣ, для вооруженія національной гвардіи, 12,000 штукъ оружія.

30 Августа.

Въ *Allgemeine Zeitung* содержится слѣдующее: Извѣстія о помощи, предложенной Королемъ Сардинскимъ Папѣ, были весьма преувеличены; теперь, какъ пишутъ къ намъ изъ Рима отъ 28 Августа, на повѣрку выходитъ, что Сардинія предложила одинъ военный корабль для миссіи въ Тихое море и, кажется, обѣщала впрочемъ свое моральное содѣйствіе. Въ Livorno прибылъ графъ Христофоръ Феррети, который бдетъ съ особеннымъ порученіемъ изъ Рима въ Миланъ.

— Извѣстный кавалеръ Минарди, о которомъ столько писали, не былъ дѣйствительно захваченъ въ Римѣ, но онъ скрылся было во Флоренціи, гдѣ арестованный полиціею, выданъ былъ нашему правительству, и третьяго дня привезенъ подъ сильнымъ конвоемъ въ Римъ, и тотчасъ отведенъ былъ въ крѣпость св. Ангела.

— Погребеніе покойнаго прелата Граціози, совершилось весьма скромно относительно наружнаго торжества, но весьма великолѣпно въ томъ отношеніи, что несмѣтныя толпы народа всѣхъ сословій, со слезами искренняго сожалѣнія, сопровождали на мѣсто послѣдняго упокоенія, бывшаго учителя и другъ Пія IX.

— На сихъ дняхъ, главный раввинъ здѣшней синагоги, Моисей Израиль Каццанъ, торжественно вступилъ въ свою должность. По этому случаю онъ сочинилъ Еврейскій псаломъ, въ которомъ воспѣвалъ Пія IX, и отеческое обращеніе его съ Евреями, которыхъ отверженное положеніе было прекрасно и вѣрно изображено въ нѣсколькихъ трогательныхъ строфахъ. Каццанъ принадлежитъ къ числу Евреевъ, оказавшихъ услуги на поприщѣ воспитанія юношества, и одушевленныхъ желаніемъ улучшить этимъ путемъ нравственное положеніе своихъ соотечественниковъ.

— Изъ статистическихъ свѣдѣній видно, что теперь въ Римѣ, въ 54-хъ приходахъ живутъ 37,581 семейство, 39 епископовъ, 1,514 священниковъ, 2,471 монахъ, 1,754 монахини, 521 семинаристъ 564 особы, принадлежащія къ католической церкви; всего 175,883 жителей. Евреи не входятъ въ это число; ихъ считается здѣсь до 8,000 чел.

Флоренція, 17 Августа.

Гроссерцогъ учредилъ государственнѣйшій совѣтъ, котораго президентомъ назначенъ Г. Винченцо Джаннини, а вице-президентомъ Г. Козимо Буонаротти. Сверхъ того учреждено новое министерство юстиціи подъ управленіемъ Г. Балдассора Бартолини. Министерство финансовъ поручено г-ну Бальдассерони, а иностранныхъ и военныхъ дѣлъ маркизу Нери Корсини. Говорятъ, что гроссерцогъ обѣщаль учредить со временемъ и гражданскую гвардію.

Съ италіанской границы, 5 Сентября.

(Телегр. депеша. Лукка. Спокойствіе здѣсь опять возстановлено, и учреждена гражданская гвардія. 3-го Сентября, народныя скопища въ Мессинѣ и Реджіо были скоро разсѣяны военною силою.

stopniowo się zmniejsza. Далѣе получено извѣстіе, что десять австрійскихъ баталіоновъ, которые приближались къ берегу реки По, вдругъ получили приказъ приостановить свой походъ. Феррарскій городской совѣтъ пошелъ за нужное особеннымъ адресомъ изъяснить Его Святѣйшему благодарность за столь ревностныя попеченія о благосостояніи города. Швейцарцы, удаленные въ легатства, опять возвратились въ Болонью.

— Корпусъ наблюдательный, собираемый у Форли, полагается въ 15,000 человекъ. *Azelio* отправился въ ту сторону. Къ этимъ извѣстіямъ присовокупляютъ еще, что англійская эскадра, изъ двухъ линейныхъ кораблей, одного фрегата и нѣсколькихъ мелкихъ судовъ, крейсируетъ на Адриатическомъ морѣ.

— Магистратъ города Анконы постановилъ, чтобы всякаго рода оружіе, необходимое для вооруженія тамошней національной гвардіи, было приобрѣтено на счетъ города, именно на суммы, назначенныя для постройки театра. Магистраты городовъ: Перуджіо, Осимо и Болоньи, послѣдовали сему примѣру, и вѣрно воздержаются подражаніе и въ другихъ городахъ. Подтверждается слухъ, что Король Лудовикъ Филиппъ предложилъ Папѣ, для вооруженія гвардіи народной, 12,000 штукъ брони.

Дня 30 септембра.

Въ *Powszechna Gazeta Aug-burska* читаемъ следующее: Извѣстія о помощи, предложенной Королемъ Сардинскимъ Папѣ, были нѣдавно переданы, и теперь, какъ намъ пишутъ изъ Рима отъ 28 септембра, оказывается, что Сардинія предлагала одинъ военный корабль для миссіи на море Спокойное, и кажется, обѣщала свое моральное содѣйствіе. Въ Livorno прибылъ Гр. Христофоръ Феррети, который уѣдетъ съ особеннымъ порученіемъ изъ Рима въ Миланъ.

— Глошны Кавалеръ Минарди, о которомъ столько писали, не былъ дѣйствительно захваченъ въ Римѣ, но онъ скрылся было во Флоренціи, гдѣ арестованный полиціею, выданъ былъ нашему правительству, и третьяго дня привезенъ подъ сильнымъ конвоемъ въ Римъ, и тотчасъ отведенъ былъ въ крѣпость св. Ангела.

— Погребеніе покойнаго прелата Граціози, odbył się bardzo skromnie co do przepychu i zewnętrznej wystawy; ale też nadzwyczaj wspaniale, ze względu niezliczonych tysięcy ludu wszelkich stanów, które ze łzami szczerego żalu i uwielbienia, przeprowadzały na miejsce ostatniego spoczynku, nauczyciela niegdyś i przyjaciela Piusa IX.

— W tych dniach główny Rabin tutejszej synagogi, Mojżesz Izrael Kazzan, rodem z Jerozolimy, objął uroczyste swój obowiązek, i z tego powodu ułożył w języku hebrajskim psalm, na cześć Piusa IX, w którym opiewa jego czyny i ojcowskie postępowanie względem Żydów. Smutne położenie tych ostatnich, wystawione jest mocno i wiernie, w kilku nader wzruszających strofach. Kazzan należy do rzędu tych Żydów, którzy położyli znaczne zasługi na polu wychowania młodzieży, i ożywieni są chęcią i nadzieją ulepszyć na tej drodze moralne kształcenie i los swych współwyznawców.

— Dowiadujemy się z ogłoszonej statystyki, że obecnie w Rzymie w 54 parafiach, mieszka 37,581 rodzin; przytém jest 39 Biskupów, 1,514 księży świeckich, 2,471 zakonników, 1,731 zakonnic, 521 seminarzystów i 564 osób nie będących wyznania katolickiego; ogółem 175,883 mieszkańców. Gmina Izraelska nie wchodzi w tę liczbę i składa się z 8,000 głów.

Florenca, 27 sierpnia.

Wielki Xiążę na wzór Papieża Piusa IX, ustanowił Radę Stanu, której Prezesem mianował P. Vincenzo Giannini, a Wice-Prezesem P. Cosimo Buonarrotti. Prócz tego ustanowiono nowe ministerstwo sprawiedliwości, pod zarządkiem P. Baldassora Bartolini. Ministerstwo skarbu poruczone P. Baldasseroni, a zagranicznych i wojennych spraw Margrabiemu Neri Corsini. Powiadają, że Wielki Xiążę przyrzekł też zaprowadzić wkrótce i gwardją narodową.

Od granic Włoskich, 5 września.

(Wiad. Telegraf.). Lukka. Spokojność tu została znowu przywróconą i ustanowiono gwardją narodową. Dnia 3 września, zbiegowiska ludu w Messynie (w Sycylii) i Reggio (w Kalabrii) zostały rychło rozproszone przez wojsko.

ИСПАНИЯ.

Мадридъ, 4 Сентября.

Сегодня обнародованъ въ журналъ *Gaceta* декретъ, коимъ Королева назначаетъ сенаторомъ Королевства фельдмаршала Дона Бальдомеро Эспартеро, герцога Виторія и Морельи.

— Ген. Нарваезъ получилъ третьяго дня предписание возвратиться къ своему посту въ Парижъ. До вчерашняго вечера онъ еще не подавалъ въ отставку. Кажется, что, при настоящемъ оборотѣ дѣлъ, онъ не желаетъ ѣхать въ Парижъ. Говорятъ, что его должность будетъ тамъ исправлять кабинетный секретарь Королевы Г. Вега.

— Г. Пачеко ходатайствуетъ о назначеніи его посланникомъ въ Римъ.

— Говорятъ, что герцогъ Фриасъ не захотѣлъ принять должности министра иностранныхъ дѣлъ.

ПОРТУГАЛІЯ.

Въ Лондонѣ получены послѣднія извѣстія изъ Лиссабона, отъ 29 Августа, въ концѣ извѣщаютъ о прибытіи въ эту столицу гр. Томара (Коста-Кабралъ). Онъ принятъ былъ весьма скромно, потому что приверженцы его почитали это время неблагопріятнымъ для всякой демонстраціи въ пользу своего предводителя. Нынѣ всѣ заняты приготовленіями къ выборамъ, и возобновить свои дѣйствія въ собраніи кортесовъ въ будущемъ году.

— Въ журналъ *Diario*, отъ 28 Августа, напечатана программа новаго министерства, въ которой обѣщаетъ оно руководствоваться условіями интервенціи отъ 21 Мая. Девизомъ новаго министерства будетъ: бережливость и справедливость; притомъ оно намѣрено наблюдать за независимостію выборовъ. Сомнительно-однако, допустятъ-ли приверженцы Кабрала исполнить эти обѣщанія.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 25 Августа.

Россійскій чрезвычайный посланникъ и полномочный министръ при портѣ Оттоманской, Г. Титовъ, вчера имѣлъ предварительную аудіенцію у Султана, на которой представлялся также Г. Устиновъ, заступавшій временно мѣсто посланника, который выѣдетъ изъ Константинополя чрезъ нѣсколько недѣль.

— 21-го числа с. м., Порта препроводила представителямъ пяти великихъ державъ ноту, въ которой уведомляетъ ихъ, что такъ какъ греческое правительство не одѣлало никакого удовлетворенія за оскорбленіе, причиненное г-ну Муссурусу, то она рѣшилась приступить къ мѣрамъ, которыя считаетъ необходимыми для поддержанія своей чести и своихъ интересовъ, и которыя донинѣ вынуждена была отложить по уваженію къ посредничеству австрійскаго двора. Мѣры эти слѣдующія: Не признаваніе греческихъ консуловъ и отозваніе консуловъ турецкихъ изъ Греціи; воспрещеніе же греческимъ судамъ плавать при турецкихъ берегахъ, приведено будетъ въ исполненіе не прежде какъ по истеченіи мѣсяца.

— Въ Албаніи, въ перыхъ числахъ Августа произошло нѣсколько стычекъ, въ разныхъ мѣстахъ, между мятежниками и султанскими войсками, притомъ сіи послѣдніе всегда одерживали побѣду, такъ что мятежники лишились вообще 300 чел., а въ битвѣ при Бератъ убитъ даже одинъ изъ ихъ зачинщиковъ, Давишъ-Али. Но въ послѣднее время счастье перешло на сторону Албанцевъ, и начальникъ ихъ, Джолела занявъ своими войсками мысы *Tanti quaranti* и *Likurdi* и приобрѣлъ новыхъ приверженцевъ.— Турецкія войска, находящіяся или въ крѣпостяхъ, или же расположенныя лагеремъ подъ прикрытіемъ пушекъ, не смотря на то, что ихъ беспокоятъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ Албанцы, ведутъ себя, въ своихъ постахъ, мирно.

— По извѣстіямъ изъ Тегерана отъ 1 числа с. м., тамъ вспыхнулъ весьма сильный военный мятежъ, по поводу неуплаты войскамъ жалованья.

ИСПАНИЯ.

Мадридъ, 4 września.

Дайсъ właśnie ogłoszono w *Gaceta* dekret, którym Królowa mianuje Senatorem państwa „Feldmarszałku, Don Baldomero Espartero, Xięcia Wittorji i Morelli”.

— Jenerał Narwaez otrzymał przed trzema dniami rozkaz powrócenia na swój urząd poselski do Paryża. Do wczorajszego wieczora jeszcze nie podał się do dymisji. Zdaje się, iż przy obrócie teraźniejszym rzeczy, niema chęci pokazać się w Paryżu. Mówią, że zastąpi go tam sekretarz gabinetowy Królowej, P. Vega.

— P. Pacheco stara się o urząd Posła przy stolicy Apostolskiej.

— Słychać, że Xiążę Frias odmówił przyjęcia ministerstwa spraw zagranicznych.

PORTUGALIA.

Najnowsze wiadomości, nadeszłe do Londynu z Lizbony, datowane z dnia 29 zeszłego miesiąca, donoszą o przybyciu do stolicy Portugalii Hrabiego Thomar (Costa Cabral). Przyjęty był cicho, albowiem stronnicy jego uważali obecną chwilę za nieprzystanną dla wszelkiej demonstracji na cześć swego naczelnika. Teraz zajęci są przygotowaniem do wyborów, a rozwinięcie swęj sily zachowują na zebranie kortezów w r.

— *Diario* z 28 go Sierpnia ogłasza program nowego ministerstwa, które przyrzeka wyraźnie wypełnić warunki protokołu interwencyjnego z d. 21 go Maja. Za godło swoje ministerstwo obraló: oszczędność i sprawiedliwość, oraz zupełną swobodę wyborów. Wątpią jednak, czy kabraliści dozwolą wypełnić te obietnice.

ТУНДУЛ.

Konstantynopol, 25 sierpnia.

CESARSKO ROSSYJSKI Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny przy porcie Otomańskiej P. Titow, miał wczoraj posłuchanie wstępne u Sultana, na którym razem przedstawił się mu także P. Ustinow, poseł nadzwyczajny tymczasowy, opuszczający Konstantynopol za kilka tygodni.

— Dnia 21 b. m. Porta przesłała Reprezentantom pięciu wielkich mocarstw notę, w której zawiadamia ich, że ponieważ rząd grecki nie udzielił żadnego zadosyćczynienia za obelgę wyrządzoną Panu Mussurus, przeto postanowiła przystąpić do środków, jakie uznaje być potrzebnymi dla utrzymania swęj godności i swych interesów, a które dotychczas odwiec musiała przez wzgląd na pośrednictwo Austrii. Środki te są: odebranie *Exequatur* wszystkim Konsułom greckim i odwołanie Konsulów tureckich z Grecyi; co się zaś tyczy zakazu żeglowania handlowej marynarki greckiej przy wybrzeżach Turcyi, takowy wejdzie w wykonanie dopiero po upływie miesiąca.

— W Albanii zaszło w pierwszych dniach sierpnia kilka potyczek, na różnych punktach, między powstańcami a wojskami Sultana, w których te ostatnie zawsze zwycięstwo odnosily, tak, iż powstańcy utracili w ogóle 300 ludzi, a w potyczce pod Berat poległ nawet jeden z ich wodzów, Dawisz-Ali. Atoli w ostatnich czasach szczęście przechyliło się na stronę Albańczyków, a wódz ich Dżolela zajął swem wojskiem przylądek *Tanti quaranti* i *Likurdi*, i zyskał kilku nowych stronników.— Poslane tam dotąd tureckie wojska, to w fortecach obwarowane, to obozem pod zastoną armat stojące, o ile nie są tu i ówdzie przez tłumy Albańczyków z gór napastowane, zachowują się w swoich stanowiskach spokojnie.

— Według wiadomości z Teheranu, z d. 1 b. m., wybuchło tam bardzo silne powstanie wojskowe z powodu zaległego żołdu.